NOTE ȘI COMUNICĂRI

DOVEZI DOCUMENTARE PRIVIND CUIBĂRITUL STURZULUI DE IARNĂ (TURDUS PILARIS L.) ÎN DEPRESIUNEA MARAMUREȘULUI

Iosif BEREȘ

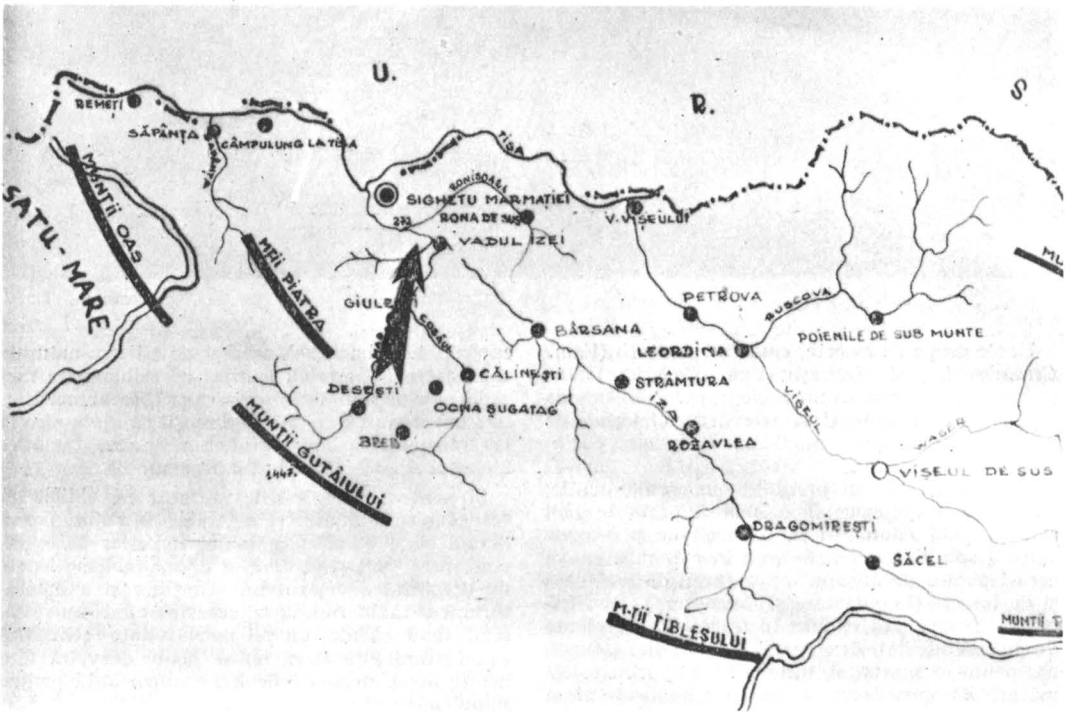

Punctul pe valea Izei unde a fost găsit cuibul de *Turdus pilaris*, la 21 iunie 1972.

Începînd din secolul trecut apar în literatură lucrări (vezi Mošansky), despre înaintarea speciei spre sud a sturzului de iarnă (*Turdus pilaris* L.). Prin 1950 sturzul de iarnă trece de linia Dunării în Austria și în Ungaria de Vest, (Niethammer, 1951), iar în Carpații Slovaciei de Vest apare în mod regulat numai în anii 1960 (Mošansky 1962 și Stollmann, 1963). Pe versantul nord-estic al Carpaților de răsărit specia este identificată de Keve în 1944 (1950) și Strautman în 1949—1950 (1954). În iunie 1966, D. Munteanu depistează două perechi cuibăritoare în Valea Humorului, tot pe versantul estic al Carpaților Orientali, cu 60—70 de km. mai la sud. Creasta principală a Carpaților Orientali este considerată de Strautman (1954) ca hotarul de sud al ariei de răspîndire a speciei.

Apariția sturzului de iarnă ca specie clocitoare pe versantul vestic al Carpaților Orientali nu a fost încă semnalată în literatura de specialitate. Este de remarcat și distanța mare (40—60 km) de la crestele principale ale Carpaților Orientali și regiunea complet lipsită de conifere. Din aceste considerente este interesantă apariția sturzului de iarnă (*Turdus pilaris* L.) lîngă Sighetul Marmației pe terasa aluvionară a Tisei și a Izei (alt. 272 m).

https://biblioteca-digitala.ro

Sturzul de iarnă (*Turdus pilaris* L.)

https://biblioteca-digitala.ro

După Vadul Izei, Valea Izei se contopește cu Valea Tisei, formînd o cîmpie de acumulare largă de 5—7 km (alt. 272 m), pe care este situat și municipiul Sighetul Marmației. Între Vadul Izei și Sighetul Marmației, Iza șerpuiește printre terenuri agricole, pe alocuri mărginite de mici zăvoaie formate din specii de *Salix* și din *Populus nigra*. Într-un astfel de pîlc de *Populus nigra* a cuibărit sturzul de iarnă în 1972, iar teritoriul de hrănire se găsea la o distanță de 800—900 m într-o livadă unde iarba se cosea succesiv. Pe malul stîng al rîului se ridică dealul Solovanului, cu altitudinea maximă de 624 m, acoperit parțial cu păduri de *Quercus* sp. și livezi.

La data de 20 iunie 1972 într-o livadă apare un exemplar de sturz de iarnă căutîndu-și hrană împreună cu graurii (*Sturnus vulgaris* L.). Întrucît biotopul era neprielnic din punct de vedere al cuibăritului pentru sturzul de iarnă (livadă înconjurată de terenuri agricole), nu ne-am gîndit la cuibărirea speciei, ci la un exemplar singuratic eventual rănit, rămas la noi în timpul verii. Din acest motiv exemplarul a fost recoltat și se află în prezent în colecțiile Muzeului maramureșean. Era un mascul cu gonadele bine dezvoltate. După un timp de o oră a apărut încă un exemplar tot în livada susmenționată (erau porțiuni proaspăt cosite). Acest exemplar a fost urmărit pînă la rîul Iza, iar la 21.VI a fost găsit cuibul, într-un mic zăvoi pe malul stîng al Izei.

Cuibul era așezat pe un plop, la o înălțime de 12 m, pe o creangă laterală îndreptată spre est, în direcția Izei, la 80 de cm de la trunchiul X. În cuib erau pui mari, care mai aveau 3—4 zile pînă la părăsirea cuibului, fapt ce ne-a determinat să nu deranjăm cuibul, spre a nu fi părăsit de pui înainte de termen, cauzînd distrugerea pontei. Cu ajutorul binoclului am putut număra, în timpul hrănirii, patru pui. După părăsirea cuibului (24.VI) de tînăra generație, el a fost dus la muzeu și avea următoarele dimensiuni:

— greutatea	420 g
— diametrul exterior	20 cm
— diametrul interior	12 cm
— adîncimea	5,5 cm

Cuibul era format din trei straturi: a) stratul exterior alcătuit din resturi de plante dure, — rădăcini, paie și chiar nuiele — ; b) stratul de lut și c) fundul cuibului căptușit cu un pat din resturi de graminee fine. Acest pat era lipit cu baligă de fundul cuibului.

În literatura de specialitate este remarcată cuibărirea speciei în colonii. Nu am reușit să depistăm decît acest cuib izolat.

Astfel cuibăritul sturzului de iarnă în Maramureș este dovedit prin piesele aflate în muzeul nostru.

Urmărirea speciei în depresiunea Maramureșului și în munții înconjurători este o problemă de viitor pentru ornitologi.

BIBLIOGRAFIE

1) A. Keve (1950): A fenyörigo gyakori fészkelése Galiciában, Aquila LI—LIV, p. 166—169, et 192.
2) D. Munteanu: (1966), The Fieldfare Turdus pilaris L. breeding in northern Rumania, Bull. Brit. Orn. Club, vol. 86, nr. 9, p. 171—172.
3) D. Munteanu (1971): Date privind migrația și cuibăritul cocoșarului (Turdus pilaris) în România. Studii și Comunicări — 1971, Muzeul de Șt. Naturii Bacău, p. 255—261.
4) A. Mošansky (1964): Expansive Formen der Vogelfauna des Karpatenbeckens gegen Nordeuropa, Aquila, vol. 69—70, p. 185—194.
5) Niethammer G. (1951): Arealveränderungen und Bestandschwankungen mitteleuropäischen Vögel, Bonn. Zool. Beitr., 2.1—2.
6) S. Pașcovschi (1958): Cercetări sovietice asupra avifaunei ornitologice din Carpați. Analele Româno-Sovietice, Seria Biologie, 1958, nr. 1, p. 133—145.
7) A. Stollmann (1964): Angaben zum Brüten der Wacholderdrossel in den West-Karpaten, Aquila, tom. 69—70 (1962—1963), p. 195—196 et 198.
8) F. Strautman (1954): Ptiți sovietskih Karpat, Kiev.

Cuibul sturzului de iarnă, aspectul pe care-l prezenta după ce a fost părăsit de cei 4 pui

https://biblioteca-digitala.ro